

KALMETER, ANTON

**Frihetens bild, uti et herde-qväde, menlöst
siungit af A.K. Stockholm, tryckt uti
Wildiska tryckeriet 1756.**

Stockholm
1756

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

KALMETER, A,

FRIHETENS BILD,

Uti et

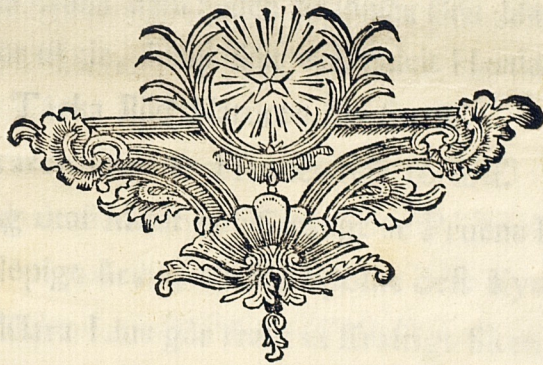
HERDE - QVÄDE,

Ménsigt Siungit

HOF- u. K. K. A. K.

A. K.

Antonius Kalmeter

STOCKHOLM,

Tryckt uti Wildiska Tryckeriet 1756.

Vitt. L.

hist.

(A)

1756

1700-1829

FRIHEITENS

BILD.

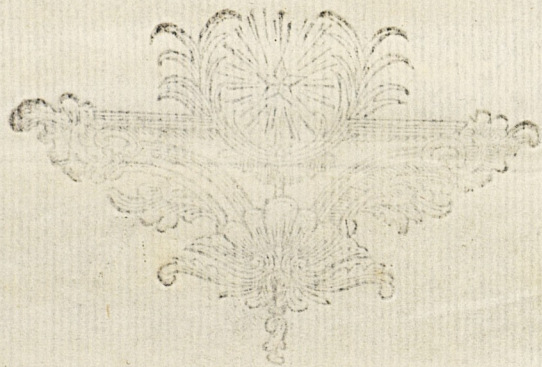
Uti et

HERDE - GÄUDE

Imprimatur.

N. von OELREICH,

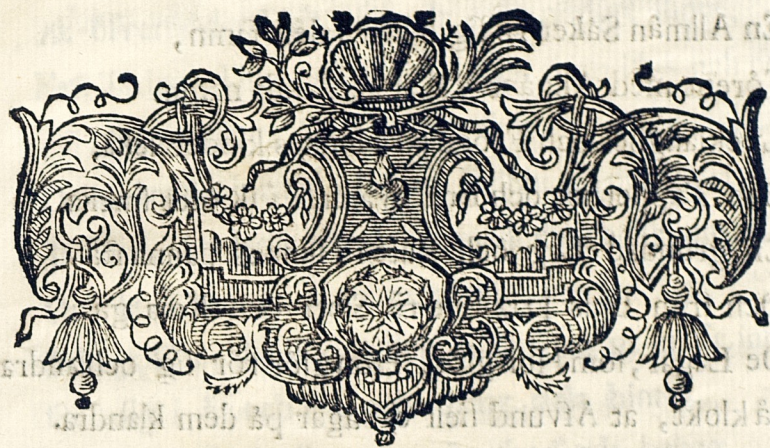
A. K.

STOCKHOLM,

Tryckeri till W. W. W. Tryckeriet 1756.

Jag vet et Guda Barn; den Skiönsta Fru bland alla;
En Mor til alt, hvad Sält och Ädelt Herdar kalla;
Af hvilkens Tåcka Bild Naturen får sitt lif.

At giöra hvaren fäll, är Hennes tids fördrif.

En blandning utaf Mildt och Strängt är Fruens Lynne;

Ej alt för Flepigt är, ej alt för Spokt des Kynne.

Ur hennes Klara Ljus går fram et Kraftigt Sken,

Som tyglar Jättens arm och muntrar up en Klen.

Dygd, Sanning, Vett och Tro, Konst, Mandom, Flit

och Styrka,

I kamp med Nit och Slögd, den Skiöna heligt dyrka.

En Allmän Saker ro sig, hvilat i des farnn,
Förent med Almänt Vål af allehanda namn.
Lyckfalighet och Frögd på Hennes kinder leka,
Och 'Tapperhet och Frid hvarann' i skiötet smeka,
En grundad Lag och Rätt i Hennes panna stå,
Och från Des Fria Siäl til Slott och Koja gå.
De Lagar, som Hongiör, Hongiör för sig och andra,
Så klokt, at Afvund sielf ej vågar på dem klandra.
En slug Regerings Konst och Lag, i Enigt band,
Är Styrkan af Des Tron och Spiran i Des hand.
En Ädelmodig, Fri och Undergifven Lydnad,
För Himlens Drott och Lag, är Hennes största Pryd
Af dessa får Hon Lif, Sin Trefnad och Sin Magt,
Som Men'skiöhiertat är så nöjsamt underlagt,
Af Ära är Des Tron, som intet kan förtära,
Så Helig som Des Tron, så Evig är Des Lära.
En Ymnog Gylne Tid är Fruens Handafögd,
Af Henne fögdad til längst öfver Stiernors högd.
Den tog Hon med sig ned, så snart Hon for til jorden,
Och lät Des rika hand så visligt duka borden,

At öfverflöd på alt af godt och nödigt fants,
Fast Tiden, Ung och Täck, gick fram i lek och dants,
Långt förr, än solen tog sit rum i Stjerne-huset,
Och förr än jorden blef en hustru åt det liufet;
Ja förr, än hon til sångs med denna Brudgum klef,
Och åt så många barn en almån moder blef, (*)
Långt förr, än Tiden sielf kröp fram ut ur sit inte,
Och sig i år och dar och timar dela hinte,
Satt detta Guda-Barn, med tusend' tals behag,
Vid Evighetens Tron, at skipa Rätt och Lag,
Hon på sin Faders arm ej någon Ovån kiände,
Förr än som Öfvermod blef orsak til Älende,
Då Högmod Första gång åt andra gräfde grop,
Men uselt föll däri, med all sin glupska hop.
Vår Fru, som var så From och Mild och Söt i Friden,
Kom Hurtig, Rask och Stolt och Modig in i striden.
Det första slag Hon vant, var i et Angla-Krig.
I slaget gick Hon framst, så Tapper, Flink och Vig,
(*) Hedniske Skalder dikta, at Solen eller Phcebus
ålkadt Jorden och hon då framfödt allehanda diur,
kråk med mera.

At Upror, med sin svärm, til afgrund måste tumla,
Och där en ynkelig hop af klagevisor mumla.
Åt Tro och Lydnad gafs af Henne då en lön,
Så Hög, at Tiden ej kan därpå gifva rön.

När ant'lig't Tiden kom; Jag vet ej, ur hvad ställe;
Och Jorden blef en Mor, at Tvenne, mer' än fälle,
Steg Guda-Dottren ned, och på et Guda-vis,
Åt dessa redde til et kräsligt Paradis.
Hon fäste dessa Tu, med första kärleks bandet
Och fick den första gång en Kyrka där i Landet.
Hon bygde där sin Tron, af Enighet och Lag,
På Rätt och almän Frid, hos detta Hionelag.

Men Högmod's anden smög sig ur sin plåge-mörja
Han full af Mord och Håmd, såg Guda-dottren börja,
Med dessa Fria Tu, et Fritt Regerings-sätt,
På Äktenkap och Lag, så visligt och så nått,
At Menlösheten fäll, gick trygg, i goda dagar,
Och niot alt jordiskt sött, som Astrild sielf tillagar.
Det grep hans hierta an. Han då en oro fick,
Som til hans glupka själ, med agg och afvund gick.

Til

Til ormen flög han bort och stal af honom skinnnet,
Se'n kom han så förklädd och giöt i hustru sinnet,
Som Menlöst var förut, en Kitslig Högmod's Drift.
At Mannens Fromma Bröst, hon delte samma gift.
Til upror blef ej långt, och straff på upror fölgde.
Då Guda-Dottren sig en tid i Himlen dögde.
Men straxt Hon for sin kos, kom Armod, Tråldom,
Svett,

Med tusend' tals Besvär, som Tiden förr ej sedt.
Den Ädle Gylne Tid, til Himlen vek tillbaka,
Och menn'kian fick ej mer den rätta vållust smaka,
Ty Blyghel hinder blef i Menlöshetens lust.
Och Kiärlek mången gång färvändes se'n i puff.

En så bedröflig Tid gick Himlens Drott til finnes,
Hans Mildhet ganska lätt af Lydnad återvinnes,
Han Full af Guda-Nåd, sin Dotter sände ned.
At åter föra in på Jorden Lag och Sed,
En Kiedia af alt Godt Den Skiöna på sig fässte,
Och af det brydda folk, som då i verlden giäste,
Hon, utan manna-mån, åt hvar en gaf sin del.
Så länge Högmod ej kom med i detta spel.

Na-

Til Rom Dets resa gick, och Rom med Henne blef
En Fru, som lydde Lag och Lag åt verlden skref,
Det var et undervärk. Hvert denna Fru tog vågen,
Dit fölgde Lyckan med och Äran, angelägen,
At lyda Hennes Bud i Krig, så väl som Frid,
Låt Henne, Segerfäll, gå ut ur Kamp och Strid,
Men sig i Fridens lugn med Hushåls-Konst förnöja,
Och under anlet's Svett sin smak för bokvett röja.
De Fria Konster jämt med Henne höllo glamm,
Och Handel, Handa-Slögd och Rik'dom komme fram.
En Flock af Lärda Mån såg dagen i Dets Skiötte
Och Hieltar, hvilkas arm och hand ej voro blöte.
Lyckfåligheten log i Städer och på Fält.
Och alt begyntes väl, och alt blef väl beståldt,
En Man, på Hustruns arm, niöt alt, hvad hiertat
gläder,
Och Äran åkte fram i Byar och i Städer,
Med Fria Tånkesått i kiårt och Laggildt mått,
Och Ädelmodet brann i Koja och i Slott.

Men, Svea, giffa på! Mon Du ej Fruen kiänner?
Jo säkert alt för väl. Min blod i Kroppen ränner,
Så snart jag tänker på, hvad godt Hon Dig har giordt,
Som oftast dubbelt mer, än det Hon giöra bordt.
Kom skåda här Din Fru, Din Kiära Skyds - Gudinna!
Men at Hon många gång har från Dig måst försvinna,
Är ju Dit eget fel! Betänk, om jag har skiäl
Och om Du skickadt Dig mot Henne altid väl?
Hvad Du med Henne fådt och utom Henne mistadt!
De runor Hon i Stål och Stenar åt dig ristadt!
De Vafar Hon Dig såndt och Hieltar åt Dig födt,
Samt Stats - Män, som med Vett och Svärd Din ovän
mött;

Din Oxenstiernas glants och Sturars präktigt skiner,
Och Äran sielf tilber, med vördnadsfulla miner,
I dag en Purpur = Flock, med ädelt Vett och Namn;
Som Vishet fostradt up i Dygds och Frihets = Famn;
Som Fruen sielf valdt ut, af tusend' ädla Anor,
At styra Rikets Ror och gifva Rikets Fanor,

Sim

Sin Fornä Heders - Glants; Med Stats - Mans Våg i hand,
At våga Riken af och Hafvets vida strand.

Til Frihets Hielm för Dig, en Manlig Hielte lyser,
Främst först et Ädelt Stånd, som Vett och Mandom
hyser.

Och för en Vördig Flock, en Trones Kiempe går,
Af hvilken Gud och Du en Nitiskt Ömhet får.

En Hurtig Frihets Son, med Kiäcka Handels - Kroppen,
Upoffrar ömt för Dig sit blod til sista droppen.

En Ärbar Man och Slug, fram för et Flitigt Folk,

Som ömmar Dig så kiärt, är Fruens Fiärde Tolk.

På denna Purpur - Kropp och Dessa Ständer hvilar

Din Vålfärd och Din Hielm mot Vålds och Enmakts
Pilar.

Betänk, hvad denna Fru i vår och fordom tid,

Med Slika Biäffar giordt! Hur' Hon i Krig och Frid,

Dit enda Landa - värn mot Ryff och Polak varit!

Mot Dansk och Tysk hur' Hon til seger med Dig farit!

Och Dig så mången gång ur högsta faran rykt,

Då Afvunds morde - svärd Dig in på hiertat trykt!

Hon i Gustaveås Bild Dig förde främst til ära,
Hon Lärde med Förnuft Dig redeligen nära,
At hugga Rik'dom up ur jordens hårda rygg,
Och på det våta fält, at segla Fräck och Teygg.
Hon med Carl Gustav gick i Rådet och på Feltet,
En oförmodad Bro Hon bygde self på Belter,
För Honom och för Dig, Din ovån til en harm.
Med Honom höll Hon Tyfkoch Dansk och Polak varm,
Med Honom drog Hon Dig ur Yppighetens Linda,
At Kranfar uti Fält, bland tusend' Dödar, binda,
At få med sverd igen, hvad Smek ifrån Dig skiänkt,
Och vidga ut Din gränts, där Du förut ej tänkt.
Ak! at Hon ej för Carl den Elfte flydt ur Landen!
Tänk! om Hon leda fådt Hans store son vid handen!
Hur' då den Tolfte Carl i verket varit Stor,
Dch Svea Lycklig med! Hvem är, som det ej tror?
Men, i en Olyks Stund, Hon från Ofs måste flykta,
Och Svea kom i nöd och låg hos de förtrykta,
Til des en dygdig Fru, af Caroliners ått,
Tog Spiran af Des hand och laglig Makt och Rätt.

Och straxt försvan det bruk, at bultas och at rifvas,
Och Spiran, Myndig Nog, lät Friden hos trivas.
Förnam, vid Svea-Tron, mot tusend' olyks-kast,
Gudinnan änn' i dag, som berg, sig håller fast.
Hon räcker ofs sin hand. Til Äran hon ofs böjer.
Hon öfvar ofs i Slögd. Hon jordens mage plöjer.
Hon hväffar med Förnuft och stats-Konst Sveas Glaf,
Och Svingar våra Skiepp omkring på alla haf,
Från Stockholms kalla strand, til Chinas varma Länder.
Vår Afvel för Hon ut. Hon hem med Rik'dom vänder.
Hon planter Trå och Gräs och Få af nya slag.
I Skogar och på Fält, med ordning, Vett och Lag.
Hon ser en Fridsam Kung den Svenska Kronan bära,
Och Vifa Purpur-Mån, sit Vårn, om Kronans åra
Och Rikets hålla vård, och förja för des väl,
Samt skipa Lagen rätt, på Billighet och skiål;
Som håldre offra up sit gods, sit lif och lycka,
Än låta afvervåld en enda Svensk förtrycka.
Gudinnan prydd i Blått, i Svart, i Brunt, i Grått,
Åt Tronen delar Mod och Styrka, utan mått.

Där

Dår rättas Orätt alt, med Lag, vid första bönen.
Dår finner Oskuld hägn, Dår vinner Trohet Lönen.
Dår ligger öfverdåd, i band, och tör ej kny,
Samt Uppror, Afvund, Agg, med döden på sin hy.
Men säg hvad heter Hon? Den sköna bör Du nämna;
Hvars Bild få Ädel är och steg få äro jämna;
Som kom med tiden ned, at göra verlden fäll;
Och finnes rart i Slott, men städs i Herde-tiäll.
Jo, Frihet är des Namn. Gif Henne al Din lydnad.
Bed, Svea, Henne bo, hos Dig i samma prydnad,
I Lag med Slögd och Frid, och Vishet lyckans Mor;
Då blir Du Evgit nögd och ver'klig't Säll och Stor.

Et Tempel borde jag ock åt Den sköna bygga.
Men huru skal jag rätt få ädel Byggnad snygga?
Et blef väl nyligt bygdt. Det skönsta är Hon vård.
Det bygge den, som är i Byggnings-Konsten lård.
Til des en värdig hand mig därtill lånar styrka.
Hvart hierta, som är Svenskt, jag gör til Hennes Kyrka.
Dår offre hvar, med mig, en Redlig siäl och Tro.
Til döden skal i mit Den sköna vist få Bo.

* * * * *
* * * * *
* * * * *

Den döden skal i mig Den sköna vilt för.
Där offer hvar, med mig, en Redig säll och Tro.
Hvart pietas, som är Sventak, jag gör till Hennes kyrka.
Thi det en värdig hand mig där till ämnar flyka.
Det bygge den, som är i Byggnings Konsten lär.
Et blot väl nyttige bygde. Det skönsta är Hon vörd.
Men hur skal jag rätt så ädel Byggnad bygga?
Et Tempel borde jag också Den sköna bygga.
Då blir Du Ewig rögl och verkligt Säll och stor.
I lag med Slogd och Frid, och Visser lyckans Mor;
Bed, Sver, Hennes do, hos Dig i samma prydnad,
Jo, Frihet är det Namn. Gif Hennes al Din lydnad.
Och finnes inte i Slog, men såds i Herde, till.
Som kört med tiden ned, at gida världen till.
Hvars Bild så Ädel är och segt så äro jämnas;
Men lag, hvad heter Hon? Den sköna bör Den nämas;
Samm Uppr, Årtid, Äggt, med döden påminna.
Det ligger öfveränd, i band, och det ej kny, tinnas.
Där finner Okuld bäg. Där finner Trohet Lön.
Där lätas Öfverste, med Lag, vid första bönen, och

www.books2ebooks.eu